

OHCEJOGA GIELDA
UTSJOEN KUNTA

Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen pilottihanke
Sámegielaideid gáiddusoahpahusa pilohttafidnu
Sámikielái káidusmáttáttás piiloothaahá
Sää'mkiöli ougglosmátt'itözz pilotta'njkkös

LUKUVUOSISUUNNITELMA 2022–2023

Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen pilottihanke

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÄÄMTE'GG
SAAMELAISKARAJÁT

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

OHCEJOGA GIELDA
UTSJOEN KUNTA

Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen pilottihanke
Sámegielaideid gáiddusoahpahusa pilottaháidnu
Sámikielái káidusmáttáttás piiloothaahá
Sää'mkiöli ougglosmátt'itözzz pilottah'njkkös

Sisällys

Etäyhteyksiä hyödyntävä saamen kielten opetus	3
Henkilökunta	3
Opetusryhmät.....	4
Työ- ja loma-ajat.....	5
Painopisteet ja tavoitteet	5
Arviointi	6
Yhteistyö sidosryhmien kanssa.....	7
Viestintä.....	7
Lukuvuoden aikataulu	8

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'G'G
SAAMELAISKÄRÄJÄT

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

Etäyhteyksiä hyödyntävä saamen kielten opetus

Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen pilottihanke on Utsjoen kunnan ja saamelaiskäräjien yhteistyöhanke. Hankkeessa annetaan perusopetusta ja lukiokoulutusta täydentävää saamen kielten opetusta inarinsaamessa, koltansaamessa ja pohjoissaamessa 2 vvh/ryhmä. Etäopetushankkeen opetus on reaaliaikaista (synkronista) opetusta. Tällöin opettaja ja etäopetukseen osallistuvat oppilaat ja opiskelijat osallistuvat samaan aikaan oppitunneille omilla päätelaitteillaan, mutta fyysisesti eri paikoissa. Oppilaat osallistuvat etäyhteyksiä hyödyntävään opetukseen omilta kouluiltaan. Opetus tapahtuu Teams- ja OneNote-ympäristöissä. Lukuvuonna 2022–2023 hankkeessa opiskelee noin 150 perusopetuksen oppilasta ja lukion opiskelijaa. Opetusryhmiä on 32 ja keskimääräinen ryhmäkoko on viisi oppilasta. Hankkeessa työskentelee kolme päätoimista ja viisi sivutoimista tuntiopettajaa.

Saamen kielen opetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan aktiivisen monikielisuuden kehittymistä sekä herättää kiinnostus kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Saamen kielen opetuksen avulla oppilas rakentaa identiteettiään ja itsetuntoaan ja saamelaiskulttuurin tuntemusta. Jokainen opetusryhmä saa vuosittain virtuaaliluokkaan kulttuurivierailijaksi saamelaistaitelijan, -kirjailijan, -artistin, tarinankertojan tai muun saamelaiskulttuurin asiantuntijan.

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan saamen kielen kehitystä yhteistyössä kodin ja oman koulun kanssa. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden kielitaustan heterogeenisuus. Kodin ja saamen opetuksen välistä yhteistyötä edistetään lukukausittain pidettävissä vanhempainilloissa.

Henkilökunta

Hankkeen hallintoa hoitaa hankepääällikkö, joka työskentelee Utsjoen kunnassa ja hankekoordinaattori, joka työskentelee saamelaiskäräjillä. Lukuvuonna 2022–2023 hankkeessa työskentelee kolme päätoimista ja viisi sivutoimista tuntiopettajaa.

Hankepääällikkö: Hanna Helander, hanna.helander@edu.utsjoki.fi, 040 701 2094

Hankekoordinaattori: Arla Magga, arla.magga@samediggi.fi, 040 687 5989

Inarinsaamen opettajat: Laura Ylinampa, laura.ylinampa@edu.utsjoki.fi, 040 525 4013

Henna Aikio, henna.aikio@edu.utsjoki.fi

Koltansaamen opettajat: Sirkka Sanila, sirkka.sanila@edu.utsjoki.fi

Kia Olin, kia.olin@edu.utsjoki.fi

Pohjoissaamen opettajat: Máren-Elle Länsman, maren-elle.lansman@edu.utsjoki.fi, 040 546 6514

Gabriela Satokangas, gabriela.satokangas@edu.utsjoki.fi, 040 548 1529

Eila Tapiola, eila.tapiola@edu.utsjoki.fi

Laura Njunnas, laura.njunnas@edu.utsjoki.fi

Risten Mustonen, risten.mustonen@edu.utsjoki.fi

**OHCEJOGA GIELDA
UTSJOEN KUNTA**

Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen pilottihanke
Sámegielaideid gáiddusoahpahusa pilohttafidnu
Sámikielái káidusmáttáttás piiloothaahá
Sää'mkieli ougglosmátt'itözz pilottha'njkkös

Opetusryhmät

Inarinsaame, 35 oppilasta

IS EA, (0.–3. lk) Laura Ylinampa

IS1, (0.–4. lk) Laura Ylinampa

IS2, (1.–3. lk) Laura Ylinampa

IS3, (3.–4. lk) Laura Ylinampa

IS4, (3.–6. lk), Laura Ylinampa

IS5, (7.–9. lk) Laura Ylinampa

IS6, (7.–9. lk) Laura Ylinampa

IS7, (lukio) Henna Aikio

Koltansaame, 24 oppilasta

KS1, (2.–6. lk), Sirkka Sanila

KS2, (0.–3. lk), Sirkka Sanila

KS3, (3.–5. lk), Sirkka Sanila

KS4, (7.–9. lk), Kia Olin

KS5 (lukio), Kia Olin

Pohjoissaame, 90 oppilasta

PS EA1, (0.–1. lk), Gabriela Satokangas

PS EA2, (1.–2. lk), Máren-Elle Länsman

PS EA3, (3.–6. lk), Máren-Elle Länsman

PS EA4, (7.–9. lk), Gabriela Satokangas

PS EA5, (4.–6. lk), Eila Tapiola

PS EA6, (lukio), Risten Mustonen

PS1, (0. lk), Máren-Elle Länsman

PS2, (1.–3. lk), Gabriela Satokangas

PS3, (1.–3. lk), Gabriela Satokangas

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁMTE'G'G
SAAMELAISKÄRÄJÄT

**Opetus- ja
kulttuuriministeriö**

OHCEJOGA GIELDA
UTSJOEN KUNTA

Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen pilottihanke
Sámegielaideid gáiddusoahpahusa pilohttafidnu
Sámikielái káidusmáttáttás piiloothaahá
Sää'mkieli ougglosmátt'iozzz pilotta'njkkös

PS4, (3.–4. lk), Gabriela Satokangas
PS5, (2.–4. lk), Gabriela Satokangas
PS6, (3.– 6. lk), Máren-Elle Länsman
PS7, (4.–6. lk), Gabriela Satokangas
PS8, (2.–6. lk), Máren-Elle Länsman
PS9, (5.–6. lk), Máren-Elle Länsman
PS10, (7.–9. lk), Máren-Elle Länsman
PS11, (7.–9. lk), Gabriela Satokangas
PS12, (lukio), Máren-Elle Länsman
PS13, (1.–6. lk), Laura Njunnas

Työ- ja loma-ajat

Syyslukukausi 15.8.–16.12.2022
Kevätlukukausi 9.1.–26.5.2023

Syysloma 17.–21.10.2022
Talviloma 6.–10.3.2023

Etäopetuksen oppilaat pitävät syys- ja talvilomansa oman koulun loma-aikojen mukaisesti.

Painopisteet ja tavoitteet

Perusopetuksen opetussuunnitelman päivittäminen

Perusopetuksen opetussuunnitelmaa päivitetään vastaamaan heterogeenisten opetusryhmien tarpeita. Opetussuunnitelmaan lisätään mahdollisuuksia sekä opetuksen eriyttämiseen ja eheyttämiseen.

Formatiivisen arvioinnin kehittäminen

Formatiivisen arvioinnin tarkoituksena on ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaan itsearvioinnin taitoja. Oppimisen aikainen palaute auttaa oppilasta ymmärtämään oppiaineen tavoitteet, hahmottamaan edistymistään suhteessa tavoitteisiin sekä ymmärtämään, miten hän voi parantaa suoriutumistaan suhteessa tavoitteisiin. Formatiivinen arviointi voi olla itsearviointia, vertaisarviointia tai opettajan palautetta. Hankkeessa kehitetään monipuolisia metodeja opetuksen aikaiseen arviointiin.

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

OHCEJOGA GIELDA
UTSJOEN KUNTA

Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen pilottihanke
Sámegielaideid gáiddusoahpahusa pilohttafidnu
Sámikielái káidusmáttáttás piiloothaahá
Sää'mkieli ougglosmátt'itöözz pilotta'njkkös

Koulujen saamelaistietouden lisääminen

Etäopetusta vastaanottavien koulujen saamelaistietoutta lisätään ”Testaa tietosi saamen kielistä” -testin avulla. Lisäksi kouluja kannustetaan ottamaan osaa [saamen kielten viikon](#), saamelaisten kansallispäivän ja alkuperäiskansojen kielten vuosikymmenen viettoon.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Perusopetusta täydentävän saamen kielen opetukseen valitaan lukuvuosittain monialainen oppimiskokonaisuus. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Aihetta käsitellään pitkin lukuvuotta erilaisin tavoin ja jokainen opetusryhmä osallistuu aiheen esille tuomiseen.

Lukuvuonna 2022–2023 oppimiskokonaisuudeksi on valittu syyslukukaudelle koti ja ympäristö ja kevätlukukaudelle minä ja suku. Monialaiset oppimiskokonaisuudet näkyvät myös saamen kielten viikon, saamelaisten kansallispäivän ja alkuperäiskansojen kielten vuosikymmenen juhlistamisessa.

Kulttuurivieraat

Jokainen ryhmä saa lukuvuosittain virtuaaliluokkaan kulttuurivierailijaksi saamelaistaiteilijan, -kirjailijan, -artistin, tarinankertojan tai muun saamelaiskulttuurin asiantuntijan. Kulttuurivierailun ja -vierailijan avulla pyritään vahvistamaan oppilaiden saamelaista identiteettiä ja saamelaiskulttuurin tuntemusta.

Arviointi

a) Itsearviointi

Itsearvioinnin avulla oppilaat pääsevät luomaan itsellensä tavoitteita saamen opiskelulle ja arvioimaan omaa edistymistään. Itsearviointi auttaa myös löytämään itselle sopivia oppimistapoja.

b) Vertaisarviointi

Vertaisarvioinnin avulla oppilaat harjoittelevat opettajan johdolla arvioimaan toistensa tuotoksia ja antamaan niistä palautetta. Vertaisarviointi myös auttaa ottamaan vastaan palautetta ja kehittämään omia taitoja.

c) Lukuvuosiarviointi

Oppilaalle annetaan lukuvuoden päättyessä osallistumistodistus perusopetusta täydentävän saamen kielen opiskelusta, mikäli oppilas on osallistunut opetukseen vähintään 70 % oppitunneista. Todistukseen merkitään sanallinen arvio 1–3. luokalla ja numeroarvosana 4.–9. luokalla. Esiopetuksen oppilaan todistus sisältää yleiskuvauksen toteutuneesta opetuksesta. Lukion opiskelijalle annetaan osallistumistodistus lukiokoulutusta täydentävän saamen kielen opiskelusta.

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

OHCEJOGA GIELDA
UTSJOEN KUNTA

Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen pilottihanke
Sámegielaideid gáiddusoahpahusa pilottahafidnu
Sámikielái káidusmáttáttás piiloothaahá
Sää'mkieli ougglosmátt'itözz pilotta'njkkös

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Utsjoen kielikeskus Giellagárdi

Giellagárdi tarjoaa neuvontaa mm. saamen kieleen ja monikielisyyteen, kielivalintoihin ja kielenkehitykseen liittyvissä asioissa. Kielikeskus tukee ja vahvistaa saamen kieltä ja monikielisyyttä perheissä, instituutioissa ja ympäristössä.

Unesco-kouluverkosto

Maailmanlaajuisen Unesco-kouluverkoston tarkoituksena on edistää kulttuurienvälistä vuorovaikutusta, rauhaa, kestäväää tulevaisuutta ja laadukasta koulutusta. Maailmankansalaisuuteen ja kestäväään tulevaisuuteen kasvattaminen, ilmastonmuutoksen hillitseminen sekä ympäristön, kulttuuri- ja maailmaperintökohteiden suojeleminen näkyvät keskeisinä tavoitteina kouluverkoston toiminnassa.

Lukuvuonna 2022–2023 saamen kielten etäopetushanke osallistuu erityisesti alkuperäiskansojen kielten vuosikymmenen suunnitteluun ja käynnistämiseen. YK:n yleiskokous julisti 2022–2032 alkuperäiskansojen kansainväliseksi vuosikymmeneksi. Tarkoituksena tukea ja lisätä tietoa alkuperäiskansojen kielistä ja kulttuureista. Etäopetushankkeen saamen kielten viikolla ja kansallispäivänä järjestämiä avoimia oppitunteja markkinoidaan Unesco-kouluverkoston kouluille.

Ķiõllpie'zzest škoou'le – koltansaamelaisten lasten omakielinen koulupolku -hanke

Koulupolku -hanke järjestää koltansaamenkielisiä läksytyöpajoja etäyhteyksin, joissa on läksyjen tekemisen lisäksi mahdollisuus puhua saamea ja tavata toisia saamelaislapsia ja -nuoria koulupäivän ulkopuolella. Myös etäopetushankkeen koltansaamen kielen oppilaat voivat osallistua läksytyöpajoihin. Koulupolku-hankkeen ja etähankkeen opettajat pitävät myös yhteisiä kokouksia, joka edistää koltansaamen opettajien yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä.

Visuálalaš Sápmi -hanke

Visuálaš Sápmi -hanke tarjoaa etäopetuksen opettajille mahdollisuuden näyttää saamenkielisiä elokuvia ja lyhytelokuvia Vimeo-palvelun kautta.

Viestintä

Hanketyöntekijät viestivät kouluihin ja koteihin sähköpostitse. Opettajat voivat olla valintansa mukaan yhteydessä huoltajiin ja etätuntien ohjaajiin sähköpostitse ja Whatsapp-viestein. Opettajat voivat olla yhteydessä oppilaisiin esim. läksyistä Whatsappin kautta, jos huoltajat antavat tähän luvan. Hankkeen tapahtumista ja ajankohtaisista asioista viestitään lisäksi hankkeen nettisivuilla ja Facebook-sivuilla.

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÁÁ'MTE'G'G
SAAMELAISKÄRÄJÄT

Opetus- ja
kulttuuriministeriö

Lukuvuoden aikataulu

Elokuu

15.8. Opetus käynnistyy

Syyskuu

Ohjaajien koulutustilaisuus

Lokakuu

vko 41 Vanhempainilta

vko 42–43 Oppilaiden syyslomat

vko 43 Saamen kielten viikko, avoimet oppitunnit

Marraskuu

Kulttuurivieraat

Joulukuu

Etäopetuksen joulukalenteri

vko 50 Syyslukukauden viimeinen viikko, ryhmien pikkujoulut

Tammikuu

9.1. Kevätlukukausi alkaa

vko 4 Yhteistyö Skábmagovat-elokuvafestivaalin kanssa

Helmikuu

vko 5 Kansallispäivän viikko, avoimet oppitunnit, teemana sukulaisuus, nimikulttuuri, poromerkkien periytyminen

Opetukseen ilmoittautuminen

Maaliskuu

vko 8–10 Oppilaiden hiihtolomat

Vanhempainilta

Opetuksen järjestäjien info

Huhtikuu

vko 15–16 Pääsiäinen, pääsiäisen vietto Saamenmaalla ennen ja nyt

OHCEJOGA GIELDA
UTSJOEN KUNTA

Saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen pilottihanke
Sámegielaideid gáiddusoahpahusa pilohttafidnu
Sámikielái káidusmáttáttás piiloothaahá
Sää'mkiöli ougglosmátt'itööz pilotta'njkkös

Toukokuu

Kulttuurivieraat

Kevätlehden tekeminen oppilaiden kanssa

vko 21

Etäopetuksen viimeinen viikko

31.5.

Etäopetuksen kevätjuhla

SÁMEDIGGI
SÁMITIGGE
SÄÄMTE'GG
SAAMELAISKARAJÁT

Opetus- ja
kulttuuriministeriö